

Bijlage X: Antwoorden op marktverkenning (geanonimiseerd)

In juni 2023 is een marktverkenning uitgevoerd voor de aanbesteding van het Omgevingsplan Waterland. Negen bedrijven zijn uitgenodigd. Drie bedrijven (A, B, C) hebben gereageerd. Hieronder zijn de antwoorden op de vragen geanonimiseerd opgenomen.

VRAGEN DOELSTELLINGEN, par. 3.1		Partij	Antwoorden
1	Hoe ziet u de twee doelstellingen?	A	Doelstelling 1 is een wettelijke verplichting en wordt in elke gemeente logischerwijs in stappen opgedeeld en gefaseerd in de tijd. Voor doelstelling 2 vragen wij ons af wat u precies met ‘handboek’ bedoelt. Is dit een regelbibliotheek met allerlei voorbeeldregels, alvast in een bepaalde structuur, wat de basis kan vormen voor het verder opbouwen van het gemeentebrede omgevingsplan? Of bedoelt u een handleiding die kan worden meegegeven aan externe partijen waarmee zij worden geholpen een omgevingsplanwijziging (of BOPA) voor hun initiatief te (laten) opstellen? Of bedoelt u nog wat anders? Wij hebben er zelf een voorkeur voor om eerst een regelbibliotheek te maken met elkaar (daarvoor hebben wij reeds een voorbeeld liggen dat we samen met u graag snel op maat kunnen maken, het is zonde om daar veel tijd overheen te laten gaan) en dit zo spoedig mogelijk te gaan inregelen voor een eerste deelgebied, bijvoorbeeld een stuk buitengebied of een kern. Met die opzet is de gemeente op een zo kort mogelijke termijn klaar voor het faciliteren van initiatieven die nu nog niet in beeld zijn.
		B	De twee doelstellingen zijn goed gekozen en realistisch. Wij adviseren om te starten met het opstellen van het “Handboek Omgevingsplan Waterland”, waarin uitgangspunten voor het opstellen van het omgevingsplan worden opgenomen. Op basis van de uitgangspunten, zoals opgenomen in het Handboek, kan vervolgens gestart worden met het opstellen van het omgevingsplan. Het actualiseren van het handboek – en eventuele bijlagen (denk aan casco omgevingsplan, annotatiestrategie, model Bopa, etc.) – en het opstellen van het omgevingsplan gaan vervolgens parallel aan elkaar, waarbij beide processen invloed op elkaar hebben.
		C	Aan de wet voldoen lijkt mij heel verstandig. Dus op tijd een gebiedsdekkend omgevingsplan opstellen. Een handboek is voor de beheerfase absoluut noodzakelijk als Waterland de regie wil houden en wil kunnen uitbesteden aan verschillende bureau’s. In het handboek zou niet alleen de

			structuur van het Omgevingsplan uiteen moeten worden gezet maar bijvoorbeeld ook de afspraken over het annoteren.
2	Welke vragen zou u over de doelstellingen stellen in geval van een eventuele aanbesteding?	A	Zie beantwoording hierboven; dus: wat verstaat u onder het handboek omgevingsplan? En verder: heeft u al een globaal plan voor het gemeentebreed opbouwen van het omgevingsplan (bijvoorbeeld welke deelgebieden globaal in welk jaar aan de orde komen)?
		B	Ten aanzien van de doelstellingen zouden we de volgende vragen stellen: - Is de gemeente Waterland voornemens om de komende jaren (in aanloop naar 2029) al met projectomgevingsplannen te werken voor specifieke ontwikkelingen op specifieke locaties? Bij het opstellen van deze plannen moet dan namelijk reeds worden nagedacht over algemene en binnen de hele gemeente geldende regels. - Is de gemeente Waterland al begonnen met pilots voor het omgevingsplan? Is er al geoefend met het omgevingsplan? Zijn er al (delen van) planregels voor het omgevingsplan opgesteld? - Is de gemeente reeds gestart met het opstellen van een casco? - Vanaf welk moment wordt beoogd om te starten met het opstellen van het handboek en het omgevingsplan? - Zijn er beleidsonderwerpen die nog uitgewerkt of geactualiseerd moeten worden ter voorbereiding op het opstellen van het omgevingsplan? - Zijn de hemelwaterverordening, de erfgoedverordening en de geurverordening van de gemeente al uitgewerkt? - Worden er (grote) gebiedsontwikkelingen beoogd binnen de gemeente die meegenomen zouden moeten worden in het omgevingsplan?
		C	Heeft u zelf al ideeën/wensen hoe het gebiedsdekkende plan in te voeren? Gefaseerd of in één keer? Per deelgebied? Per Thema? Wat is uw doelstelling voor het handboek. Voor wie moet het worden geschreven? De eigen organisatie? Externe bureau's? Beiden?
VRAGEN UITGANGSPUNTEN, par. 3.2		Partij	Antwoorden
3	Hoe ziet u de zeven uitgangspunten? Ontbreken er naar uw mening uitgangspunten of elementen van uitgangspunten? Welke vragen zou u over de uitgangspunten stellen in geval van een eventuele aanbesteding?	A	Wij vragen ons het volgende af: n.a.v. uitgangspunt 1: wat is de rol van de gemeente? Wilt u ook 'opgeleid' worden in de materie van de omgevingswet en bijbehorende producten, schrijft u mee bij de producten of treedt u op als beoordelaar/lezer van de producten? Het is nogal wat dat u een vaste samenwerkingspartner zoekt die de komende jaren intensief gaat adviseren over en meeschrijven aan omgevingswet(producten). Wij hebben de afgelopen jaren geen RO-werk voor uw gemeente verricht. Heeft u al ervaring opgedaan met omgevingswetonderwerpen/producten met andere adviesbureaus? In hoeverre is het realistisch dat ook voor u onbekende partijen kans maken?

			n.a.v. uitgangspunt 2: heeft u al nagedacht in hoeverre u uitvoering wilt geven aan de kansen en mogelijkheden die de wet biedt? Verwacht u van het adviesbureau dat zij daar een proactieve rol in speelt en u meeneemt in de mogelijkheden die er zijn? n.a.v. uitgangspunt 3: waarom kiest u voor het BOPA-spoor voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen en niet als wijzigingen in het omgevingsplan? Voor een heel aantal ruimtelijke ontwikkelingen, zeker de meer complexe, is een BOPA niet mogelijk. n.a.v. uitgangspunt 4: het is logisch dat het project in fases is opgeknipt. Kunt u de globale planning per fase ook aangeven? Wat is voor u doorslaggevend in de keuze voor het in stukjes of meteen gebiedsdekkend opstellen van het omgevingsplan? n.a.v. uitgangspunt 5: kunt u de verschillende (tussen)producten en afkortingen in een uitvraag uitgebreid(er) toelichten? Het is voor ons niet altijd duidelijk wat u bedoelt, bijvoorbeeld met termen als 'bouwplan 1', DMT, ABCD, postzegeltests; en wat u ongeveer voor ogen hebt met processen als annoteren, communicatie (intern en extern) en welke rol het adviesbureau daar dan in speelt.
		B	 kan zich vinden in de uitgangspunten ten aanzien van de uitvoering, de fasering en het eindproduct. Ook kunnen we ons vinden in het uitgangspunt ten aanzien van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen via het Bopa-spoor. We zijn echter wel kritisch op het volgen van het TAM-IMRO-spoor voor nieuwe ontwikkelingen. Indien een ontwikkeling via het TAM-IMRO-spoor mogelijk wordt gemaakt, moet in feite al een projectomgevingsplan worden opgesteld. De inhoud van de planregels moeten – ook binnen het TAM-IMRO-spoor – namelijk aansluiten bij de systematiek van een omgevingsplan. Dit betekent dat het niet mogelijk is om voor een locatie slechts nieuwe regels voor een specifieke ontwikkeling op te nemen in een (project-)omgevingsplan, zonder daarbij ook de algemene regels voor gemeentebrede onderwerpen (zoals bijvoorbeeld parkeren en archeologie) te regelen. Het opstellen van een TAM-IMRO-plan is daarmee in feite niks meer dan het opstellen van een omgevingsplan in de software van de huidige bestemmingsplannen. Wij zijn van mening dat het efficiënter en zorgvuldiger is om meteen in de omgevingsplansoftware te werken als toch voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen een omgevingsplan wordt opgesteld. Verder kan voortsnog maar gedurende één jaar (tot en met 31 december 2024) gebruik gemaakt worden van de TAM-IMRO-methode. Voor het grootste deel van de nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in de overgangperiode adviseren we een Bopa-procedure. Indien een omgevingsplanprocedure wenselijk is, adviseren wij om via de nieuwe omgevingsplansoftware een omgevingsplan op te stellen en niet via de TAM-IMRO-methode.

		Wij zouden de volgende vragen stellen: - Het is niet geheel duidelijk wat wordt bedoeld met het uitgangspunt dat het omgevingsplan consoliderend wordt opgesteld. Het uitgangspunt dat het vastgestelde geldende beleid wordt geïmplementeerd is duidelijk. Maar hoe moet dit gezien worden in relatie tot de opmerking dat nieuwe regels met betrekking tot klimaatadaptatie en duurzaamheid worden geïmplementeerd? Wij adviseren om juist deze omgevingsplanprocedure te benutten om het beleid te actualiseren en ook nieuwe uitgangspunten ten aanzien van het beleid op te nemen in het nieuwe omgevingsplan. - U kiest ervoor het omgevingsplan consoliderend op te stellen (implementatie van geldend beleid). Realiseert u zich dat u daarmee ook latente ruimte meeneemt? Voor een aantal omgevingsaspecten kan dit betekenen dat er uitgebreid onderzoek nodig is, zeker met betrekking tot stikstofdepositie kan dit een heel moeilijke, zo niet onmogelijke, opgave worden. In relatie tot die vraag: wenst u ook het uitvoeren van een milieueffectrapportage (m.e.r.) als onderdeel van de opdracht? - Moet de gemeente/opdrachtnemer zelf zorgen voor de vertaling van de bruidsschat of ligt dit bijvoorbeeld bij de omgevingsdienst?
	C	1. Huidige werkwijze bestemmingsplannen: Wij vinden het heel onverstandig om daarvoor op zoek te gaan naar 1 partner. Daarvoor is het teveel werk en zijn er te weinig beschikbare partners. De eerste vraag die bij deze doelstelling naar boven komt is: 'wat is dan de inbreng van de gemeente?'. Die is namelijk wezenlijk voor de regiefunctie, zowel bij de opbouw van het initiële plan als bij het beheer van de wijzigingen en het verwerken van Bopa's. De gemeente doet er verstandig aan te werken met een globale invoeringsstrategie en vervolgens in nauw overleg met een 'regiepartner' de werkzaamheden op te knippen, te faseren en in onderdelen uit te besteden en daar de geschikte partners bij te zoeken. Het is een illusie te denken dat u in dit stadium een partner kan vinden die alle door u beschreven werkzaamheden kan gaan uitvoeren. Daarvoor is het werk te veel en zijn er nu 340 andere gemeenten die daar ook naar op zoek zijn. Mocht u die aanbidding wel krijgen dan moet u zich zelf kritisch vragen of u dit reëel acht. 2. Consoliderend: Dat kan haast niet. Bij een eenvoudig onderdeel als de erfbouwing moet u zich al afvragen wat dan consoliderend is: de verschillende te harmoniseren bestemmingsplanregelingen of het afwijkingenbeleid? Onze ervaring is dat de consoliderende insteek constant de vraag op roept: Waarom doen we dit in godsnaam? We hebben toch een redelijk functionerend systeem. Het doel van de Omgevingswet is nu juist om anders met regelgeving om te gaan en bijvoorbeeld vergunningen die toch altijd worden verleend onder een meldingsplicht te brengen om de organisatie niet onnodig te belasten. Ga vooral mee in de doelstellingen van de Omgevingswet en probeer gebruik te maken van de mogelijkheden. Daarbij kun je best kritisch zijn op "te veel vertrouwen en te weinig rechtszekerheid". Maar voor consolideren is voor iedereen een frustrerende exercitie.

			3. Bopa spoor: Dat zal in de beginperiode zeker noodzakelijk zijn. Maar een gefaseerde en gebiedsgerichte invoering is mogelijk. Op dit punt zullen de ontwikkelingen snel gaan omdat iedereen daarnaar op zoek is. Waterland kan hier heel goed inspelen op de Wet van de remmende voorsprong. De komende jaren is het zaak om goed te kijken welke mogelijkheden andere gemeenten (die al verder zijn) uitproberen en daar de goede resultaten van te gebruiken. De Omgevingswet en het Omgevingsplan zijn te complex om in je eentje te kunnen. Dat geldt niet alleen voor gemeenten, maar ook voor bureaus. 4. Het project wordt (deel)fasegewijs uitgevoerd. Prima aanpak en die zal voor het Omgevingsplan telkens opnieuw voor deelonderwerpen/gebieden opnieuw moeten worden uitgevoerd. 5. Onderweg bijsturen. Ja en dat zou ik ook doortrekken naar de opdrachtverlening. Het is goed om continuïteit te zoeken in kennis om de regie te kunnen uitvoeren. Maar het is te veel om in 1 keer en bij 1 bureau neer te leggen. Er is teveel werk voor te weinig mensen. Ga op zoek naar een 'regiepartner' en zoek andere partners die bij de uitvoering kunnen assisteren. 6. Niet in beton gegoten. Sterk en buigzaam als bamboe zou ik zeggen. 7. Tja dat zullen we moeten zien. Serviceverlening naar de burger lijkt mij voorop te staan. Eindproduct en deadline verdragen zich niet altijd even goed met research & development. Daar zijn we namelijk ook mee bezig. Dat is overigens geen vrijbrief voor laat maar waaien, wij declareren wel. Het is wel een pleidooi voor een reële aanpak en de beprijzing daarvan.
VRAGEN FASERING EN TUSSENPRODUCTEN, tabel 1, par. 3.3		Partij	Antwoorden
4	Hoe ziet u de voorgenomen fasen? Is deze fasering realistisch? Ontbreken er naar uw mening fasen? Welke vragen zou u over de fasering hebben in geval van een eventuele aanbesteding	A	Zie beantwoording bij 3.
		B	De voorgenomen fasering is realistisch. Ook lijkt deze fasering ons efficiënt en werkbaar. We hebben ten aanzien van de fasering de volgende opmerkingen: - Participatie vormt een belangrijk onderdeel van fase 2 en fase 3. We vragen ons af of hier voldoende rekening mee is gehouden in de planning. Bij fase 2 en fase 3 staat nu opgenomen: 'communicatie intern en extern'. Wordt hier de participatie mee bedoeld? Verder is het in de dit kader van belang om er rekening mee te houden dat participatie een tijdrovend proces is en dat dit vroegtijdig moet worden voorbereid en opgezet, om de participatie in fase 2 en fase 3 binnen het voorgestelde tijdspad volledig doorlopen te hebben. - We adviseren om het uitwerken van de structuur van het omgevingsplan in de fasering naar voren te halen. Dit staat nu nog grotendeels voor fase 3 beoogd. Onze ervaring heeft geleerd dat het van groot belang is om al in een zo vroeg mogelijk stadium een keuze te maken over de

			gewenste structuur. Door de structuur al zo vroeg mogelijk te bepalen, wordt het eenvoudiger om het omgevingsplan daarna “te vullen”. - De zienswijzenronde, het aanpassen van het ontwerpomgevingsplan en het vaststellen van het ontwerpomgevingsplan, zoals nu opgenomen in fase 4, zou naar ons idee vooral in fase 5 moeten plaatsvinden. We zien fase 4 als de fase waarin het omgevingsplan in ontwerp wordt voorbereid. - De producten die nu voor fase 5 beoogd worden (de bijeenkomsten), zouden naar onze mening pas later in het proces gepland moeten worden.
		C	Zie het commentaar hiervoor. Wellicht zou een duidelijker onderscheid gemaakt moeten worden tussen opbouw/structuren en beheer. Ik mis aandacht voor de rol van de gemeente. Die moet u veel duidelijker krijgen voor zichzelf. Als de gemeente de regie wil voeren is daar een plan van aanpak voor nodig. Welke disciplines zijn beschikbaar en welke heeft u nodig. Namen en rugnummers. Hoe gaat u dat bij elkaar brengen en op welke wijze continuïteit. Denk aan samenstellen ontwikkelteam en samenstellen beheerteam.
5	Zijn de voorziene tussenproducten realistisch? Ontbreken er naar uw mening tussenproducten? Welke vragen zou u over de tussenproducten stellen in geval van een eventuele aanbesteding?	A	Zie beantwoording bij 3.
		B	- Zoals in het vorige punt ook aangegeven, zien we een deel van de tussenproducten uit fase 4 (het ter inzage leggen van het ontwerp, de zienswijzenperiode en de vaststelling) niet al in fase 4 aan de orde komen. Deze producten zijn volgens ons pas later – in fase 5 – aan de orde. Fase 4 zou nog gebruikt moeten worden voor het opstellen van het ontwerpomgevingsplan. - Verder vormt het bijhouden van een logboek naar onze mening een belangrijk onderdeel van het proces. Een logboek zou als “product” ook uitgevraagd moeten worden. In het logboek kunnen de gemaakte keuzes navolgbaar worden bijgehouden, zodat in dit langlopende proces een overzicht wordt bijgehouden van de afwegingen. Verder hebben we ten aanzien van de tussenproducten de volgende vragen: - Wat wordt bedoeld met de “inventarisatie” in fase 2? - Wat wordt precies bedoeld met “communicatie binnen en buiten” in fasen 2, 3 en 4? Is dit iets wat de gemeente vervult of waar ook een rol voor de externe partner zou liggen? - Wat wordt bedoeld met de “vragenbomen” in fase 4? Wordt hier het opstellen van de toepasbare regels mee bedoeld? - Wat wordt bedoeld met het “testen” uit fase 4? Als dit betrekking heeft op het testen van delen van de planregels, dan willen we adviseren dit te verduidelijken en nader uit te werken.

			Om daadwerkelijk al regels te testen, zijn meer stappen nodig dan nu opgenomen in de planning. - Het is niet duidelijk waar de producten uit fase 5 precies betrekking op hebben. Op wat voor soort bijeenkomsten wordt bedoeld? En zoals in het bovenstaande punt ook aangegeven: we zijn van mening dat fase 5 nog gebruikt moet worden voor het vaststellen van het omgevingsplan. - Het is verder niet duidelijk wat precies de producten zijn die in fase 6 beoogd worden. We adviseren om fase 6 te benutten voor de bekendmaking, de afronding van het proces en eventueel: de beroepsprocedure. Fase 6 heeft in dat geval betrekking op meer acties en producten dan alleen de “nazorg” zoals nu beoogd.
		C	Om uw eigen organisatie mee te nemen in de regierol moeten fases en tussenproducten opgeknapt worden in kleine behapbare onderdelen die langzaam kunnen worden uitgebouwd naar grotere stukken. Leren door te doen. Zie aanpak van de VNG-werkplaatsen. Voor kleine onderdelen al de verschillende fases doorlopen om te leren en telkens opnieuw voor grotere onderdelen om zo geleidelijk het Omgevingsplan op te bouwen. Dus niet eerst afwerken fase 1 en dan fase 2 en zo verder.
VRAGEN PLANNING, tabel 2, par. 3.4		Partij	Antwoorden
6	Hoe ziet u de voorgenomen planning? Is deze planning realistisch? Welke vragen zou u over de planning hebben in geval van een eventuele aanbesteding?	A	Er staan niet veel data in de tabel voor wat betreft de verschillende stappen. Heeft u daar al een beeld bij? Zie ook onze vragen bij 3. Wij zouden zeggen dat het niet realistisch is om het gehele proces gedurende de transitieperiode van te voren uit te denken en te plannen. Wij zouden u adviseren om de pijlen nu te richten op de eerste stappen in het transitieproces, bijvoorbeeld het opstellen van een handboek (regelbibliotheek) dat als basis dient voor het gemeentebrede plan, en dan met een eerste deelgebied (niet te moeilijk, niet te makkelijk) aan de slag te gaan en daar in een iteratief proces te komen tot goede juridische regels, annotatie en toepasbare regels. Daarvoor ook een duidelijke planning afspreken; doorlooptijd hiervan is al gauw een jaar. Alle geleerde lessen kunnen dan worden meegenomen in het maken van een PvA voor de overige jaren van de transitieperiode.
		B	De beoogde planning voor fase 2 en fase 3 is naar onze mening erg optimistisch. De beoogde planning is in theorie haalbaar. Om deze planning te halen is dan echter wel vereist dat snel beslissingen worden genomen (onder andere ten aanzien van de structuur/het casco en de annotatiestrategie) en dat intensief wordt samengewerkt. Wij zijn van mening dat beoogde planning van circa 4-5 maanden voor fase 2 en fase 3 te kort is. In fase 2 worden de structuur en annotatiestrategie van het omgevingsplan bepaald. Deze moeten goed zijn en werken, omdat het vervolg van het omgevingsplan hierop wordt gebaseerd.

			In fase 3 wordt getest en wordt bouwplan 1 opgesteld. Als eerder aangegeven moeten bij het eerste omgevingsplandeel al de algemene regels opgesteld worden en moeten er keuzes gemaakt worden die gelden voor de hele gemeente. Als de structuur en de strategie staan en bouwplan 1 opgesteld en getest is, is het vervolgens vrij 'eenvoudig' de rest van het omgevingsplan op te stellen. Wij adviseren ruim de tijd te nemen voor fase 2 en fase 3. Daarna is het mogelijk de rest van het omgevingsplan in 2 à 2,5 jaar op te stellen, de procedures te doorlopen en het gehele omgevingsplan vast te stellen. Daarbij gaan wij uit van een periode van voorbereiding terinzagelegging, terinzagelegging, beantwoording van de zienswijzen en vaststellen (inclusief alle interne doorlooptijden) van circa 6 maanden.
		C	Zie commentaar hiervoor.
VRAGEN t.b.v. PRIJZENBLAD, par. 3.5		Partij	Antwoorden
7	<u>Fase 2 en 3 (van tabel 1, par. 3.3):</u> Denkt u dat het mogelijk is om een vaste (all inclusive) prijs op te geven voor -de- werkzaamheden en tussenproducten die zijn voorzien in fase 2 en 3? Zo niet, op welke wijze zouden wij volgens u het beste het prijzenblad kunnen opbouwen voor -de- werkzaamheden en tussenproducten die zijn voorzien in fase 2 en 3?	A	nee, onmogelijk. Geheel afhankelijk van rol van bureau en gemeente, complexiteit, stappenplan. Zelfs alleen al de eerste stappen zoals we bij vraag 6 aangeven laten zich, zo ervaren wij, moeilijk ramen vanwege de complexiteit, wisselend kennisniveau bij ambtenaren, wisselingen in de wacht, uitloop in planning, nieuwigheid. Voor deze stappen zijn wij wel gewend om een vaste (all-in) prijs te geven t/m het opleveren van een definitief handboek en concept-omgevingsplan voor een eerste deelgebied. Maar alle navolgende fasen kunnen vooraf niet afgeprijsd worden.
		B	Om vaste prijzen te kunnen vragen die met elkaar te vergelijken zijn, is het nodig de gevraagde diensten en producten voldoende af te bakenen. Wij denken dat het niet gemakkelijk is het gevraagde in fase 2 en 3 op voorhand voldoende af te bakenen. Voor het kunnen bepalen van een prijs is het belangrijk te weten welke inzet uw organisatie levert. Werkt u mee aan de gevraagde onderdelen en zo ja, wilt u dat doen onder begeleiding van ons? In dat laatste geval is het nodig werksessies te organiseren, die wij voorbereiden en uitwerken. Onzes inziens kunt u voor de volgende onderdelen een vaste prijs vragen: - Overleggen, bijeenkomsten, werksessies en informatie- en klankbordbijeenkomsten, mits in aantal begrensd. - Het opstellen van het handboek. - Het opstellen van een structuur/casco van het omgevingsplan en de annotatiestrategie.

			Wij adviseren u om de rest van fase 2 en 3 op regie met tarieven of als stelpost (vaste prijs of vast aantal uren) per onderdeel mee te nemen. Hiervoor kunt u voorafgaand aan elk fase een go/no go-moment plannen waarbij u tussentijdse plannen van aanpak vraagt met daarin een inschatting van de werkzaamheden en de daarmee gepaard gaande kosten voor bijvoorbeeld het komende half jaar of jaar.
		C	Deels. Het is zaak om de tussenproducten en eindproducten goed te beschrijven. Het product van leren door te doen staat niet op papier maar zit in een team dat straks klaar is om de regie te voeren. In onze ogen is het weggegooid tijd om op deze wijze te komen tot een aanbesteding en opdrachtverlening. U doet er verstandig aan om het kleiner en behapbaarder te maken. Welk bureau heeft de capaciteit om dit allemaal op zich te nemen? Denk na over de regierol voor u zelf, hoe u die gaat invullen, welke inzet van een regiepartner u daarbij nodig heeft en ga vervolgens voor kleine onderdelen een uitvraag doen. Om u een voorbeeld te geven. Wij zijn bij de gemeente <X> gestart met een pilot voor het Omgevingsplan. Daar hebben we een plan van aanpak voor opgesteld volgens de VNG-aanpak. Later is <X> daarbij gekomen als regiepartner voor de transitiestrategie. <C> heeft met het gemeenteteam een leren door te doen deelproject gedraaid. <X> gaat nu aan de slag met de Structuur en het handboek voor het Omgevingsplan en <C> werkt aan gestandaardiseerde toelichtingen/onderbouwingen voor deelprojecten (woningbouwlocaties).
8	<u>Fase 4 (van tabel 1, par. 3.3):</u> Voor welke tussenproducten in fase 4 is het volgens u mogelijk om een vaste prijs op te nemen op een prijzenblad? In Fase 4 wordt het omgevingsplan ‘gebouwd’; (geheel of gedeeltelijk). Het ambtsgebied van Waterland is 115,66 km². Zou een ‘bouwprijs’ per m2 denkbaar zijn op een prijzenblad? Zo ja, welke werkzaamheden en tussenproducten zouden in zo’n ‘bouwprijs’ per m2 ambtsgebied kunnen worden opgenomen? Op welke wijze zouden wij volgens u het beste het prijzenblad kunnen opbouwen voor de werkzaamheden en tussenproducten die zijn voorzien in fase 4 (tips)?	A	zie antwoord op vraag 7. Een prijs per m2 is niet mogelijk. Hangt volledig af van doelstellingen, sturingsfilosofie, complexiteit aan milieuaspecten, kennisniveau ambtelijke organisatie e.d. Idealiter zouden wij op het prijzenblad de volgende onderdelen terug zien komen: - Regelbibliotheek omgevingsplan op maat maken voor de gehele gemeente - Inregelen omgevingsplanregels (inclusief toelichting op hoofdlijnen en tekenwerk) voor een concreet deelgebied, uitgaande van een iteratief proces met een bepaald aantal werkstappen, t/m definitief concept - Milieuonderzoeken inclusief advisering daarover - Communicatie en participatie, voor zover dat bij het adviesbureau wordt neergelegd - Uurtarieven voor losse werkzaamheden en eventueel meerwerk

		B De oppervlakte van het ambtsgebied zegt niet zoveel over de omvang of complexiteit van het omgevingsplan. Veel regels zullen algemeen zijn en veel regels gelden voor het hele ambtsgebied. De omvang wordt onder andere bepaald door de omvang van de inventarisatie, het op te stellen casco/structuur en de te kiezen regelstrategie. Zie ook de beantwoording onder vraag 7. Het is mogelijk om een vaste prijs op te nemen voor de volgende producten (waarvoor wij dus gedeeltelijk van mening zijn dat deze in fase 5 thuishoren): - Overleggen, bijeenkomsten, werksessies en informatie- en klankbordbijeenkomsten, mits in aantal begrensd. - Het opstellen van het handboek. - Het opstellen van een structuur/casco van het omgevingsplan en de annotatiestrategie. Wij adviseren u om de rest van fase 4 op regie met tarieven of als stelpost (vaste prijs of vast aantal uren) per onderdeel mee te nemen. Hiervoor kunt u voorafgaand aan elke fase een go/no go-moment plannen waarbij u tussentijdse plannen van aanpak vraagt met daarin een inschatting van de werkzaamheden en de daarmee gepaard gaande kosten voor bijvoorbeeld het komende half jaar of jaar.
		C Nogmaals het is zonde van de tijd om alles vooraf helemaal in te kaderen en te beprijzen. Ga op pad met een transitie strategie en een globale planning. Vraag uit per onderdeel en op basis van wat de eerdere fases hebben opgeleverd. Steek de tijd in de voorbereiding van de onderdelen en niet in een Europese aanbesteding die volledig voorbij gaat aan het onderdeel research&development en leren door te doen. Nee een bouwprijs per vierkante meter gaan wij niet geven.
9	Algemeen: in diverse fasen zijn (openbare) informatiebijeenkomsten (voorontwerp, ontwerp) en klankbordbijeenkomsten voorzien. Nb: dit zijn geen (werk)overleggen/bijeenkomsten met stuurgroep, projectgroep of interne adviesgroep. Vraag: Is een vaste prijs per (openbare) informatiebijeenkomst of klankbordbijeenkomst denkbaar? Uitgangspunt is een dagdeel (waaronder avond) per bijeenkomst.	A Ja, hiervoor zijn vaste prijzen te geven. Wel hebben wij, zoals ook eerder is aangegeven, behoefte aan meer context bij hoe u communicatie en participatie voor u ziet. Heeft de gemeente daar al een globaal plan voor, zo ja hoe ziet dat eruit en welke rol heeft het bureau? Of ligt het volledig bij het bureau? Zo ja, wat vindt u dan belangrijk?
		B U kadert de inzet voor een informatiebijeenkomst of klankbordbijeenkomst hiermee duidelijk in, daarmee is het heel goed mogelijk een vaste prijs te vragen per informatiebijeenkomst. In deze vaste prijs kan dan rekening worden gehouden met de volgende elementen: de voorbereiding van

			een bijeenkomst, eventueel: het presenteren tijdens de bijeenkomst, het bijwonen van de bijeenkomst, het beantwoorden van vragen en de reistijd van en naar de bijeenkomst.
		C	Ja dat kan.
VRAGEN T.B.V. BEOORDELING & WEGING, par. 3.6		Partij	Antwoorden
10	Welke selectie- en gunningscriteria zouden wij naar uw mening moeten opstellen?	A	- Ervaring met het product omgevingsplan en bijbehorende producten - Ervaring met communicatie en participatie (voor zover dat bij het bureau ligt) - Referentieproject(en) en tevredenheidsverklaring - CV's van het planteam - Mate van ontzorging (voor zover dat voor u belangrijk is) - Inhoudelijke kwaliteit van de aanbidding - Presentatie van de aanbidding - Planning - Prijs
		B	U kunt selecteren op de basis van de volgende criteria: - Middels het overleggen van referentieopdrachten toont het bureau aan dat het ervaring heeft met het: - o begeleiden van gemeentes bij het opstellen van een pilot omgevingsplan; - o opstellen van een handboek omgevingsplan; - o opstellen van een casco omgevingsplan en het opstellen van een annotatiestrategie en regelstructuur; - o opstellen van een omgevingsplan (deze opdracht dient opgestart te zijn); - o indien van toepassing: het uitvoeren van een m.e.r. - Middels het overleggen van cv's toont het bureau aan dat de door hen in te zetten sleutelfunctionarissen aantoonbare ervaring hebben met soortgelijke opdrachten. Wij denken aan de volgende gunningscriteria: - Beschrijving van de wijze waarop het bureau uiterlijk in 2029 tot een vastgesteld omgevingsplan komt, met inachtneming van de aanpak die de gemeente al heeft opgesteld. - Beschrijving van de wijze waarop het bureau de gemeente meeneemt in het opstellen van het omgevingsplan. - Visie van het bureau op samenwerking. - Beschrijving van de samenstelling van het team van het bureau en de meerwaarde van deze leden voor de opdracht.
		C	Overtuigende aanpak. Mogelijkheden om bij te sturen. Gericht op regiefunctie voor de gemeente.

11	Stel dat een beschrijving van uw werkwijze en dienstverlening, een presentatie en een totale (fictieve) prijs de drie criteria zijn voor gunning. Welke weging zou u ons aanraden voor de 3 criteria?	A	Werkwijze en dienstverlening: 45% Presentatie: 30% Prijs: 25%
		B	Uitgangspunten over de hoeveelheid begeleiding is belangrijk om een vaste prijs te kunnen geven, dit is wellicht lastig in te schatten voorafgaand aan de opdracht. Partijen kunnen ons inziens daarom vooral onderscheidend zijn in hun plan van aanpak. Wij adviseren u derhalve de prijs niet te zwaar mee te laten wegen: - Werkwijze en dienstverlening: 60% - Presentatie: 15% (ter verdere onderbouwing van het plan van aanpak) - Prijs: maximaal 25%
		C	Zie mijn commentaar hiervoor. <C> heeft op dit moment geen capaciteit om in een Europese aanbesteding te steken. Wij willen graag meedingen in een onderhandse aanbesteding voor delen en meedenken over een goede aanpak, maar gaan niet meedoen aan een Europese aanbesteding. Dat is zonde van ieders tijd. We praten over een periode van 7 jaar met grote onzekerheden.
VRAGEN EISEN & VOORWAARDEN, par. 3.7		Partij	Antwoorden
12	Welke eisen of voorwaarden t.a.v. de te leveren (tussen)producten zouden wij volgens u in ieder geval op kunnen nemen?	A	Hangt af van de uiteindelijk gevraagde producten en diensten, maar bijvoorbeeld: - Voor regelbibliotheek: volledigheid (alle instructieregels Bkl verwerkt, gehele bruidsschat verwerkt) - Voor het gebiedsgericht inregelen van de regels, het eerste omgevingsplan: een in hoofdzaak door de ambtelijke organisatie gedragen inhoud van de juridische regels
		B	Volgens ons dient u de volgende eisen te stellen: - Het bureau dient te werken in de door de gemeente beschikbaar te stellen software. - Op te leveren (tussen)producten gaan gepaard van een logboek waarin de gemaakte keuzes navolgbaar zijn vastgelegd.
		C	- (geen antwoord)
13	Komt u wel eens eisen of voorwaarden tegen waarvan u vindt dat die juist niet opgenomen moeten worden?	A	Ja, dat een plan Raad van State-proof moet zijn, dat kunnen wij nooit garanderen. Wat we wel kunnen garanderen is dat we naar beste eer en geweten de juridische inhoud van het plan vormgeven met onze specialistische juristen, maar je weet nooit hoe de rechtspraak rondom dit nieuwe instrument vorm krijgt.
		B	Eisen en voorwaarden zijn vaak wel op een manier in te vullen, maar niet altijd zinvol. De volgende eisen komen we tegen en zijn onzes inziens niet realistisch:

			- Het bureau toont middels een referentie aan een (gemeentedeekkend) omgevingsplan te hebben opgesteld die vastgesteld/onherroepelijk is. De Omgevingswet is immers nog niet eens in werking getreden, dus dit kan nog niet worden laten zien. - Onbeperkte aansprakelijkheid voor opdrachtnemer als onderdeel van de inkoopvoorwaarden.
		C	Het Omgevingsplan is geen groot bestemmingsplan. Het is veel meer dan dat. Het vergt een nieuwe werk- en denkwijze met vallen en opstaan. Er komen disciplines samen die nooit eerder in één hand zijn geweest en die u ook niet zomaar in één hand krijgt. Dus een vaste prijs voor tussenproducten en een eindproduct dat nog moet worden ontwikkeld is een voorwaarde/eis die niet gaat werken.
OPEN VRAGEN, par. 3.8		Partij	Antwoorden
14	Welke informatie hebben wij niet gevraagd, maar is volgens u wel van belang; do's & don'ts, tips & tricks?	A	Welke software u heeft en hoe u daarmee om wilt gaan. Werkt het bureau daar rechtstreeks in via de gemeente of ziet u dat anders?
		B	In voorgaande antwoorden hebben wij al eens genoemd dat wij benieuwd zijn in hoeverre u bijdraagt aan het omgevingsplan? Wilt u leren, meedenken, meewerken of wilt u alleen toetsen? In de vragen is nog weinig aandacht besteed aan het beleid van de gemeente. Dit is een essentieel onderdeel voor het kunnen "vullen" van de omgevingsplanregels. We adviseren dan ook om daar meer inzicht in te geven en het aanvullen en aanpassen van het beleid een onderdeel te laten zijn van de beoogde planning. Ook adviseren we om na te denken over de politiek-bestuurlijke aspecten van deze omgevingsplanprocedure en dit mee te nemen.
		C	Zie het commentaar hiervoor.
15	Zou u interesse hebben om in te schrijven op een aanbesteding voor het Omgevingsplan Waterland? Indien u geen interesse heeft, kunt u dan aangeven wat daarvan de reden is?	A	Wij hebben zeker interesse als ook onbekende partijen voor de gemeente een serieuze kans maken en u tot op zekere hoogte meegaat in de aanpassingen in proces en producten die we in dit document hebben voorgesteld. Verder zouden wij een eventuele offerte pas na de zomer kunnen oppakken.
		B	Vanuit zou ons team van planologen en juristen zeker interesse hebben om in te schrijven op de aanbesteding. Voor meerdere gemeenten in Nederland zijn we momenteel bezig met het opstellen van het handboek, het casco en het omgevingsplan in zijn geheel.
		C	Nee. Zie het commentaar hiervoor. Het is geen optelsom van bestemmingsplannen en verordeningen die we kunnen beprijzen. Dat is voor dit moment niet de juiste aanpak.

			Ook onder huidige regelgeving zou het niet verstandig zijn om een aanbesteding te doen voor het vervangen van alle bestemmingsplannen en verordeningen in de komende 7 jaren! Dat zou je ook opknippen. Wij willen graag meedingen in een onderhandse aanbesteding voor een transitie-aanpak en bijvoorbeeld de werkzaamheden in het eerste jaar of een andere wijze waarbij er een opdracht volgt voor een gedeelte. Na evaluatie volgt het volgende deel in een nieuwe uitvraag en een nieuwe opdracht.
--	--	--	---

~~~~~